

Restes de resclosa i canal d'un molí o serradora

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Aiguabarreig del Bastareny amb el torrent del Forat. Pista de Bagà a Font de l'Adou. PK.3,7
Emplaçament	Sota cal Cerdanyola. Pista de Bagà a Font de l'Adou. PK.3,7 hi ha aparcament cal seguir antic canal
Alçada:	886

Coordenades:

Latitud:	42.26658
Longitud:	1.81366
UTM Est (X):	402161
UTM Nord (Y):	4680056

Classificació

Número de fitxa	08093 - 10
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Modern
Segle	XVIII-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	La part final del canal ha desaparegut i la part conservada ha estat embeguda i coberta de vegetació
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08092A001000140000YX
Fitxes associades:	
Molina o serradora de Faia	
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella

Descripció

Resclosa i canal situats pocs metres aigües avall de l'aiguabarreig del Bastareny amb el torrent del Forat a sota de Cal Cerdanyola. La resclosa està construïda amb aparell de maçoneria i pedra picada, unida amb argamassa de calç i disposada en filades més aviat irregulars. Té la clàssica forma de presa i derivava l'aigua cap a un canal que després de passar per sota les ruïnes d'un antic molí fariner reutilitzat com a comporta per a regular el pas de l'aigua (fitxa 11) transcorre paral·lel a la riba esquerra del Bastareny un 300 mts en direcció a Bagà fins a desaparèixer sota el traçat de la pista forestal (camí de Molnell) de Bagà a la font de l'Adou. Presenta una amplada d'uns 100 cm i està delimitada per murs de maçoneria i pedra picada. Alguns trams (els més propers a la captació) estan picats a la roca mitjançant barrinades i altres discorren elevats mitjançant murs de contenció.

Observacions:

Sembla correspondre amb la resclosa i canal de la serradora (fitxa 09) conservada uns metres més avall. Part del traçat del canal s'ha perdut degut a que coincideix amb la pista que actualment accedeix al veïnat de Cal Cerdanyola i també a la font de l'Adou. Val a dir que el tram final ha desaparegut per discórrer molt a prop de la llera del Bastareny

Història

Construcció relacionada o bé amb algun tipus de molí fariner, farga o molina serradora. De fet el primer esment d'un molí a Bagà es remunta a mitjans del segle XII i es localitza a la zona de Sant Joan de l'Avellanet o al Puig. Al 1603 toquem una concessió d'un tal Francesc Roset i Badia, senyor de Faia per fer una molina serradora al Puig per un valor de sis sous. El 1696 els vilatans de Bagà tenen concessió de les aigües del Bastareny des del seu naixement fins al pont del Camp de la vila i també entre l'estret de Malgrau fins a la seva desembocadura amb el Bastareny per fer molina serradora de taulons i un martinet per fer ferro. (Martín, E, 2005 p-18). Original ACA. Al segle XVIII (1734) es parla de la construcció d'una farga més avall del Puig que un tal Elias Ripoll volia fer i amb la qual els cònsols de Bagà s'hi van oposar per por de contaminar l'aigua que utilitzaven per beure atès que la seva localització era més amunt de la peixera o captació d'aigua dels molins de la vila i podia contaminar-los " Tinch pagat a Esteve Pedrals, serrador per haver anat al Puig a fer un certificat per la farga volia fer, 6 ss, ss8". Segons Serra el mateix any el batlle i regidors anaven al Puig a reconèixer el lloc on Josep Elias i Grau volia edificar la farga i després a Berga on volien interposar al governador la construcció de la mateixa. "pretensió de voler alguns subjectes per fabricar farga de ferro a detriment i perjudici de la vila". Fins hi tot els cònsols de la vila pagaren al tal Pedrals "per la detenció de la obra de la forja que intenta fer Elias de Ripoll" pel fet de contaminar l'aigua i també d'assecar la font de Sant Esteve (bullidor de Sant Esteve) que abastia la població així com la desforestació dels boscos del voltant. Pocs dies abans Josep Pedrals i Descatllar havia escrit a uns regidors de Bagà "que lo negoci de la farga anava mal; pues parlanne a cap a cap amb Joseph Francisco Aloi, ab tot desembaràs segons ma consciència me ha respost: Veia que las gens de Bagà anavan molt fluixas i mal fundadas i apassionadas. A lo que jo he respost. -Anem a beure l'aigua:::me ha dit tot rient. Que no tenen altres aigües?". No sabem si aquesta farga es va arribar a construir. El cas és que Mn. Serra troba documentació el 1752 de la farga "als Hostalets" (hostalet de Guardiola) i poc després al 1770 ja apareix la farga de Sant Llorenç. Si aquesta farga es va arribar a construir és una enigma, però el cas és que aquesta resclosa i canal serien per alguna obra de característiques similars que si va ser emprada com a farga ho va

ser molt poc temps ja que segurament es va traslladar a Guardiola i es va reutilitzar com a molina i serradora.

Bibliografia

- CASAS SOLER, QUIM (2004). "La pagesia i l'època preindustrial" a Erol, Suplement 3 p-10-15. CASAS SOLER, QUIM (2006). "Les fargues del Berguedà" a Erol. Núm.91. P.35-42.
- SANCHEZ VICENS, J i COMAS, R (2017). "Les fargues del Berguedà. Un patrimoni injustament oblidat" a Erol. Núm.133. P. 55.61.
- SANCHEZ VICENS, J ICOMAS, R (2018). "La farga de Sant Llorenç prop Bagà a Guardiola de Berguedà" a Erol. Núm. 135. P.57-64.
- SERRA I VILARÓ, J(1989). Les Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Centre d'estudis baganesos. Llibre II . P. 403-404.

